

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociației institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500—; pentru particulari Lei 400—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300—. În străinătate Lei 800—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

□

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

O problemă de raționalism economic. — Prețul grânelor noastre. — Legea pentru lichidarea datoriilor urbane și agricole din 7 Aprilie 1934. — Situația. — Convocare: Banca „Victoria” societate anonimă, Arad. — „Economul” inst. de credit și econ., soc. anonimă, Cluj.

O problemă de regionalism economic.

În ședința Consiliului de administrație al unei bănci sguduite de efectele crizei economice și căreia Legea conversiunii i-a sdruncinat și mai mult situația, s'a pus în discuție problema, că nu ar fi mai bine, dacă s'ar lichida banca și în locul ei să se înființeze una nouă, care să preia activele celei vechi, continuând a face apoi operațiuni pentru a servi piața cu creditele, de care are nevoie. S'a spus în aceea ședință, că băncile românești nu se pot mărgini la executarea legii conversiunii, ci trebuie să facă operațiuni bancare nu numai în interesul lor propriu, care cere să-și asigure veniturile necesare pentru a face față cheltuielilor de administrație, ci și pentru datoria ce o au de a reînvia viața economică a țării, a cărei inițiative trebuie stimulate, a cărei producțiuni trebuie încurajate, și care producție trebuie valorificată la timp și convenabil, pentru a-i asigura rentabilitatea. Noi românii, ca și națiune dominantă, avem mai mult interes, decât oricare nație conlocuitoare, ca viața economică a țării să fie prosperă, să

progreseze continuu. Numai unde-i belșug e mulțumire, acolo se încunjură sguduirile sociale și își are asigurate și Statul veniturile necesare întreținerii aparatului său.

Discutând aceasta problemă s'a ajuns însă într'un impas, care a tăiat avântul tuturor celor ce doreau să contribuie cu luminile și însufleșirea lor patriotică la combaterea marasmului economic, în care ne sbatem. A întrebat cineva, cum credeți, că veți mai putea câștiga azi pe cineva, care să semneze acții, când băncile au fost atât de ostil tratate, când acționarii și deponenții lor au suferit atâtea pierderi nemeritate? Cine va fi nebunul, care să-și mai plaseze avutul în acții? Nu vedeți ce intimidat este capitalul mobilier, care stă azi refugiat în diferite ascunzișuri; nu vedeți câte riscuri mai există încă pentru un om, care-și dă banul cu împrumut?

Nu împărtășesc întru toate punctul de vedere al autorului părerilor de mai sus, și am și spus acest lucru imediat. Dacă cu toate acestea am reprodus acele păreri excepționabile, am făcut-o din două motive. Primul pentru a arăta o stare de spirit, care fiind o realitate nu poate fi ignorată de nimeni, care ar dori să îndrepte acele stări de lucruri, atât de păgubitoare pentru redresarea relațiilor de credit din țară. Și al doilea, pentru a arăta că ce ravagii morale a cauzat demagogia politică, pătrunsă în domeniul vieții economice. Ocrotirea exagerată și imorală a debitorului, care este caracteristica unei serii întregi de legiuri a

guvernelor din ultimii ani, și-a produs efectul prevestit de noi, necrezuți de nimeni, pentru că eram frațați sumari, ca și „parte interesată“, ba chiar stigmatizați de „cămătări fără suflet“.

Iată unde am ajuns: Inapoițați cu câteva decenii, în raporturile economice, căci am ajuns să ne fim bani la ciorap, în saltea ori îngropați; iar traficul comercial în regres către primitivitatea schimbului direct; probitatea și corectitudinea în afaceri sunt rarități antice, iar chiulul și specula ridicată la criterii și dogme pentru o nouă ordine economică.

Ardealul românesc, umilit de opresorii de dinaintea eliberării; Ardealul românesc, lăsat atunci să se sprijinească numai pe puterile proprii, a găsit modul de a se apăra pe teren economic împotriva cufropirei maghiare, împotriva desființării etnice și a asimilării lui cu maghiarii. Din sărăcia noastră am întemeiat băncile, ca și societăți anonime, unde apoi s'au adunat și micile noastre economii, ca depozite spre fructificare, și în acest fel am înghebat un modest, dar pentru noi extrem de prețios capital mobil, cu ajutorul căruia ne-am satisfăcut într-o măsură apreciabilă nevoile economice. Acest capital răsărit dintr-o acțiune, care e produsul inițiativei private, este cu mult mai prețios, decât cel pus la dispoziție de Stat Cooperativelor, sau de așa zisele „Case de împrumut pe gaj agricultorilor și industriașilor“, cari au lucrat cu capitalul și funcționarii puși la dispoziție de către Banca Națională. A te ajuta singur, a încerca să faci față tuturor nevoilor cu puterile proprii, și nu așteptând vecinic ca statul să-ți pună mâinile subsuoară, este o stare de trezie, de conștiința economică, de progres cu mult mai valoroasă decât încurajarea futelei statului peste tot și peste toți, atunci când vedem cum poate face el față chiar și nevoilor și îndatoririlor din fața cărora nu se poate retrage.

Spiritul cunoașterii intereselor comune și simțul de solidaritate, care trebuie să stea la baza apărării și reprezentării acelor interese, este condiția esențială a cooperatismului. Noi înțelegem acele intenții nobile, pe cari le-au avut inițiatorii introducerii organizației cooperatiste în rândurile agricultorilor și le apreciem așa cum se cuvine. În același timp însă

constatăm, că cooperația nu a progresat îndeajuns, spiritul adevărat cooperatist nu există nici azi, iar organizația cooperatistă are de multe ori aparența unui parazitism demoralizator; sub scutul ei se comit și azi de prea multe ori abuzuri, se produc pierderi datorite nepri-ceperii și incorectitudinii administratorilor, cari pagube sunt apoi suportate de către stat, din banul stors din impozite. Dintr'un anumit punct de vedere țărănul vede în „cooperație“ posibilitatea de a întreprinde orice fel de afaceri, cu ocrotire sigură din partea statului și cu scutire de impozite. Ei vor fi judecând că așa fac „domnii“ în toate treburile lor, de nu trebuie să sape, să are, ori să cociască ca și ei, ci rămân la orașe în confort și belșug. Pe scurt voim să spunem, că spiritul cooperatist real existent azi, nu e nici cel adevărat, nici cel urmărit de inițiatorii cooperației sub tutoratul Statului. Atunci cooperația nu se putea înfrunghia altcum, și compromisul găsit de fondatorii ei, incontestabil că e ingentos. Urmașii poartă vina de a nu se fi îngrijit însă ca adevăratul spirit cooperatist să fie atins prin evoluție lentă, dar sigură. În loc de emanciparea cooperației ea a rămas oloagă, retrasă sub aripile ocrotitoare ale statului. În opinia publică a pătruns și s'a întărit credința atât de dăunătoare, că Statul trebuie să facă totul, iar cetățeanul să ceară vecinic ocrotire, sprijin, ajutor și tot felul de proptețe, chiar și acolo unde ar trebui să rămână independent.

Prin urmare aceasta pseudo-cooperație cu tot aparatul ei biurocratic nu e în stare să umple golul rămas după băncile, răsărite din inițiativă privată, și alimentată cu capitalul particularilor. Însă atunci când inițiativa privată a primit lovitura conversiunii, Statul va fi nevoit vrând nevrând să forțeze ființarea cooperativelor și așa ziselor „bănci populare“, cari tot în acel fel sunt create și în același spirit sunt conduse, ca și cooperativele. Și astfel se va continua încurajarea unei vieți economice, cu proptețe, în locul celei conștiente, independente și autonome pe care o găsim la băncile societăți anonime. Ca urmare a acelui spirit de tutorat, aleargă azi românii după slujbe de stat, de aceea nu vedem sporindu-se numărul negustorilor

independenți nici a meseriașilor; de aceea nu râvnește românul să fie independent, ci rămâne umilit în țara lui, în fața străinului (minoritarului), care-l corupe și a polifecianismului care-l terorizează.

Iată o urmare a loviturii ce-au aplicat-o ultimele legiuri de conversiune, unui spirit sănătos de conștiință cetățenească și rost economic, care mult puțin s'a găsit în Ardealul, care a înființat bănci, ca societăți anonime, și în cele mai modeste centre economice. Sistemul organizației creditului, din provincia noastră ca emanație de jos în sus de societăți anonime, superior celui din vechiul regat, a primit o lovitură criminală, cu repercusiuni adânci și de lungă durată ale căror efecte va trebui să preocupe pe factorii răspunzători într'o măsură mai mare și permanent până nu se va găsi soluția reculegerii morale și economice din dezastrul în care ne-a adus Legea conversiunii. Inițiativa privată trebuie preferată și încurajată, căci deoparte ea e motorul tuturor acțiunilor economice conștiente și ea e baza ordinii economiei burgheze. Tutela economică, fie ea de natură dictatorială de dreapta extremă ori stânga extremă, este un atentat la rânduiala existentă, și nu e prielnică progresului economic.

Reliefăm nedreptatea ce ni s'a făcut sperând ca cele expuse mai sus vor da de gândit celor ce le vor citi, între cari să sperăm, că vor fi și de aceia, cari vor simți remușcări meritate.

SPECTATOR.

Prețul grânelor noastre.

Se apropie secerișul, și țara așteaptă îngrijorată rezultatele recoltei, căci dela recolta aceasta depinde în mare măsură prosperitatea Statului. Era o vreme, când România avea escedente massive, și conta în Europa imediat după Rusia. Ba concura pe piața mondială — în ce privește recolta cucuruzului — chiar și cu Statele Unite. Aceasta a fost înainte de reforma noastră agrară, care a redus la limite foarte modeste latifundiile, cari în cea mai mare parte erau producenții acelor escedente. Pe vremuri cerealele noastre nu erau inferioare în calitate cerealelor de peste ocean. Acuma plângerea generală este, că grâul nostru nu este „standardizat“, adică de calitate uniformă, și conține prea multe impurități. Inconvenientul acesta provine de acolo,

că micii proprietari — profitorii reformei agrare — nu au nici priceperea, nici capitalul necesar, pentruca în privința producției cerealelor să poată suplini pe foștii mari proprietari. De aci provine și plângerea că cerealele noastre nu mai au preț. Considerând că 85% a populației țării se compune din agricultori, plângerea aceasta devine de o importanță covârșitoare, căci aceasta înseamnă că producătorul nu poate vinde, și clasa productivă cea mai numeroasă a țării nu are veniturile necesare pentru a păși ca un consumant serios pe piața internă. De aci rezultă stagnarea comerțului, a industriei și a încasărilor Statului.

Când vorbim de prețurile cerealelor noastre, trebuie să facem o distincțiune. Avem prețuri interne și prețuri externe. Stabilirea lor are baze diferite, și nu se formează prin libera concurență, ci prin intervenția Statului. Statul favorizează formarea de prețuri mari interne, fiindcă are interes ca contribuabilul său cel mai numeros, să fie solvent. Pentru scopul acesta a introdus pentru cereale vămi prohibitive, apoi prime de export și a legiferat chiar „Conversiunea“. Fabricatele la noi sunt scumpe, administrația costisitoare și impozitele greu de plătit. Menținerea artificială a prețurilor este deci necesară pentru liquiditatea vieții economice, numai că măsurile ce le ia Statul în acest scop, s'au dovedit fără efect, căci sunt unilaterale. Prețurile sunt totuși în continuă scădere. Adaptarea prețurilor la necesitățile Statului nu trebuie făcută numai protejând producțiunea, ci și invers, adică coborând necesitățile Statului la nivelul producțiunii. Deci prin o reducere masivă a datoriilor externe ale Statului, și o simplificare corespunzătoare a aparatului administrativ.

Mai departe considerăm de unilaterale măsurile luate și din punctul de vedere față de alte State. Intocmai cum un stat este situat în ansamblul Statelor ca un individ în ansamblul indivizilor, tot așa și relațiunile dela un Stat la altul în materie comercială nu pot fi altfel tratate, decât pe baza unei înțelegeri reciproce întocmai ca dintre un individ și altul, căci altfel un schimb folositor de mărfuri nu se poate face. Înzădar reușim noi ca în interiorul țării să susținem un anumit preț: îndată ce voim a vinde cerealele noastre peste graniță, constatăm cu surprindere că nici jumătate din prețul intern nu ni se oferă. Prețurile sunt un rezultat al schimbului de mărfuri. Peste granițe dăm de concurența altor țări producătoare. Pe piețele din Germania vom găsi spre pildă, cereale cu proveniența din cele mai îndepărtate colțuri ale lumii. Numai atunci vom putea concura cu aceste cereale, dacă speșele noastre de producțiune vor fi cel puțin egale (dacă nu mai mici) decât ale concurentului. Calitatea grânelor noastre va trebui să fie cel puțin egală (dacă nu mai bună) decât a concurentului. Mijloacele și posibilitățile noastre de transport trebuie să fie tot așa de bune (dacă nu mai bune) decât ale concurentului.

Să cercetăm nițel, dacă din punctele acestea de vedere avem șanse de reușită?

După părerea noastră consumantul nostru cel mai important de cereale ar trebui să fie Germania, deoarece dintre țările importatoare este cel mai aproape de noi, și are un teritor economic corespunzător de mare. De aceia o luăm de exemplu în expunerea noastră.

Deci, dacă am voi să exportăm în Germania, vom întâlni în porturile sale pe concurenții noștri cei mai importanți: Argentina, Statele Unite, Australia, Rusia. Să scoatem Rusia din rândul lor, căci acolo nu sunt spese de producțiune: acolo poporul agricol e redus la un nou fel de robie în care stăpânul tuturor și a toate este Statul.

Statele celelalte sunt țări puțin populate și cu șesuri imens de mari, foarte potrivite pentru cultivarea grânelor, atât din punct de vedere al fertilității fără seamăn al solului, cât și climateric. Grânele cari ne fac nouă concurență și în ulla analiza fixează prețul mondial, provin parte din proprietățile latifundiare aflătoare acolo, parte din teritoriile cari nu aparțin încă nimănui ca proprietate particulară, ci devine abia proprietatea aceluia care înfige mai întâi plugul în pământul virgin. Cât poate cultiva este al lui.

Fermierul nou stabilit, ca și vecinul său mai vechiu, face aratul, sămânatul și seceratul cu mașina. La însemănțare folosește sămânța standardizată, adică un singur soi introdus în regiunea aceea, și socotit ca cel mai prielnic. Cooperativele existente, ba chiar și Statul îi stau în ajutor dacă are nevoie, atât cu mașini cât și cu semințe. Tarife preferențiale înlesnesc transportul recoltei pe căile ferate, și navluri de concurență peste ocean.

Să comparăm condițiunile acestea cu acelea ale țării noastre.

Ce privește fizicul, țăranul nostru nu e inferior concurentului său. Se mulțumește cu puțin, și standardul lui de viață nu atinge nici pe departe pe a fermierului de dincolo de ocean. Bucățica lui de mămăligă și ceapă a devenit tot atât de proverbială ca pumnul de orez al Chinezului.

Ce privește pregătirea profesională, aceasta este foarte diferită în diferitele părți ale țării. Nu putem însă face față concurenților noștri, căci în țările de peste mare agricultura este mecanizată pe baze moderne, pe când la noi sunt regiuni întinse unde și acuma se folosesc acarete primitive de lemn pentru prelucrarea pământului.

Latifundiile favorizează mecanizarea agriculturii, căci prin mașini se cruță la mâna de lucru, adică se poată lucra un teren foarte vast cu muncitori pușini. Randamentul va fi mare și cheltuelile pușine. Unde pământul este cultivat intensiv, randamentul poate să fie mai mare, dar să împarte pe brațe mai multe.

Cultivarea intensivă recomandată la noi de unii, întâlnește obstacole aproape de neînvinș în relațiunile

noastre, și iață de ce. O cultivare intensivă să poate face numai cu brațe multe, căci unde proprietățile sunt împărțite în loturi mici (ca la noi), iar loturile la rândul lor sunt iarăși sămânate în parcele cu diferite sămânături, acolo mașina cu 20 pluguri nu are ce căuta. Este ca și cum am vrea să prindem șoareci cu lei. O cultivare intensivă de cereale este spre pildă în Japonia, unde grâul se plantează cu mâna, ca la noi răsadul. Când vom putea noi face lucrul acesta? Și cu toate acestea Japonia nu contează în comerțul de cereale.

Pentruca noi să putem face față concurenții latifundiare străine, ar trebui să organizăm totalitatea gospodăriilor noastre pe alte baze. Într'o regiune toate gospodăriile ar trebui să producă numai grâu; într'alta numai cucuruz; iarăși în alta numai cartofi etc., după cum ar dicta solul și clima. În felul acesta tractorul ar avea ce lucra și în gospodăriile mici. Dar pentru o astfel de organizare trebuie pricepere, capital, și timp. Din motivul acesta propovăduim cooperativele, căci un început de ameliorare numai atunci s'ar putea face dacă ar conlucra unul pentru toți, și toți pentru unul.

Un obstacol nu mai puțin serios este situația noastră geografică, în relațiune cu țările din occident, singure cari pot veni în combinație pentru cerealele noastre. După cum se știe, drumul maritim este cel mai eștin și mai potrivit pentru transporturi de mărfuri voluminoase, cum sunt și grânele. Ce e drept, avem acces la mare, însă porturile noastre din Marea Neagră sunt prea departe de deșeurile ce ne privesc pe noi. Distanța dela Constanța la Hamburg, este tot așa de mare ca și dela Hamburg la ori și care punct al litoralului Americii de Nord. Considerând că nu avem flotă proprie (cele câteva cargoboturi nu contează), navlurile trebuie să le plătim tot așa ca și concurentul nostru de peste ocean, așa că aici nu avem nici un avantaj. Calea ferată ar fi mai scurtă, dar totuși cerealele nu pot suporta cheltuelile de transport feroviar, și afară de aceasta ne lovim și de dificultăți internaționale, asupra cărora aici nu mai insistăm.

Ne-ar rămânea singur drumul Dunărei, pe care am putea transporta cerealele noastre până în inima Germaniei. Drumul acesta ar fi și cel mai scurt, și cel mai eștin. Natural, că ar trebui să împlinim încă o muncă uriașe de tehnică și organizare, până ce drumul acesta ar deveni practicabil. Obstacolul cel mai mare ni-l opun Porțile de Fier, unde canalul construit de fosta Monarhie Austro-Ungară ar trebui adâncit, pentruca să corăspundă trebuințelor noastre actuale. Afară de aceasta transportul ar trebui organizat prin convențiuni speciale cu societățile de navigațiune pe Dunăre.

Acestea sunt cauzele cari fac ca în momentul de față grâul nostru, care în comerțul en gros este de Lei 400— la 100 kgr. în intern, să nu valoareze pe piețele externe decât jumătate din acest preț.

Primele de export și reduceri de fract nu folosesc la nimic, deoarece diferențele și bonificările date astfel producătorului, le suportă tot contribuabilul român. Ne mai vorbind, că cu primele de export Statul este în permanentă restanță, sau mai bine zis nici nu le mai poate plăti!

Vedem deci din cele expuse în mod sumar, câte obstacole se ridică în calea intensificării și raționalizării producției noastre agricole, dacă voim să rezolvăm în mod radical (nu numai cu paliative) rentabilitatea agriculturii noastre. Și de data aceasta trebuie să ne pună pe gânduri exemplul vecinilor noștri. Mai întâi să găsim un dețeu stabil, și apoi să căutăm a desvolta și adânci legăturile de export. Cum am amintit mai sus, ne gândim la Germania. Ar trebui ca prin convenții vamale, fluviale și feroviare să ne asigurăm exportul nostru acolo, întocmai cum Ungaria și-a asigurat dețeuul italian. Atunci am avea un cumpărător stabil, și am putea să dirijăm producția noastră, după trebuințele de acolo. Nu ne îndoiim că și chestia regulării Dunării la Porțile de Fier, ar putea atunci deveni actuală și cu puteri unite realizată.

E. V.

Legea

pentru lichidarea datoriilor urbane și agricole din 7 Aprilie 1934.

Comentată de **Dr. Mihai Veliciu.**

(Urmare).

17. Mențiuni. Creditorii debitorilor neobligați de a face declarații de asanare, adică a debitorilor agricoli cu proprietăți sub 20 jugăre și fără proprietăți urbane, pot să ceară la notarul situațiunii fiecărui imobil al debitorului până la 7 Iulie 1934 cel mai târziu, să fie înscrise în registrul debitorilor. Acest registru se va ține de notarul comunal sub a sa răspundere. Inscrierea se va face pe baza unei simple cereri netimbrate cu semnătura legalizată, făcând creditorul alegere de domiciliu. Semnătura de pe aceste cereri se vor putea legaliza în Transilvania prin notarul public și judecătoria. Părțile interesate pot să ceară certificate scutite de timbru, în care se va arăta numele și domiciliul creditorilor cari au făcut mențiuni. Mențiunile făcute de un creditor profită tuturor. (Art. 22).

În facerea acestor mențiuni se va avea cea mai mare atențiune, pentru că se susține chiar de regulament că aceste mențiuni ar echivala cu recunoașterea vocațiunii debitorului la îndreptățirea legii. Cu toate aceste noi credem că această teză este greșită, și deci regulamentul contrar legii, pentru că o cerere făcută din eroare și de bună credință — mai ales că debitorii din această categorie n'au nici o obligație pentru a-și dovedi vocațiunea lor la lege — nu poate constitui un favor câștigat — contrar condițiilor fixate de

lege — și în dauna drepturilor minime ce au mai rămas asigurate creditorului. Este și imoral ca o lege să întindă curse pentru a octroia beneficii unor categorii de debitori, cari de altmăd nu întrunesc condițiunile legii. Iar favoruri nu se poate acorda prin deducțiuni ci numai prin texte de legi clare și precise. Deci această dispoziție din regulament este contrară legii și deci nu se va ține seamă de ea conform art. 88 al. 9 din Constituție.

18. Cei cari au dobândit drepturi reale de orice fel asupra unor imobile pentru cari s'au făcut mențiunile arătate în art. 22, nu vor putea obține întabularea drepturilor reale, decât dacă la cererea de întabulare se va anexa recipisa de consemnare a sumei plătite la facerea actului și se va anexa și certificatul notarului despre mențiunile referitoare la imobilul respectiv din registrul debitorilor, cât și creanțele cari eventual s'ar depune drept preț (în ipoteza, că un creditor este cumpărătorul imobilului). Instanța de cf. va verifica din oficiu dacă prețul depus sau creanțele oferite ca drept preț sunt în rang util și necontestat și corespund celui prevăzut în act. Aceste acte de instrăinare și grevare, cari nu vor fi fost întabulate, nu vor fi opozabile nici chiar creditorilor chirografari (art. 23).

Deci chiar și la vânzarea unui imobil agricol, a cărui vânzător nu este debitor, credem că atât cumpărătorul, cât și instanța de carte funduară au interesul să anexeze la cererea de întabulare un certificat dela notariatul comunal din care să se constate că nu există mențiune conform art. 22. Deoarece în cazul că sunt menționați, chiar dacă s'a întabulat dreptul de proprietate, fără respectarea formelor arătate mai sus, vânzarea va fi nulă, iar magistratul și directorul de cf., credem, vor fi personal responsabili, neobservând „din oficiu” obligațiunile lor impuse de lege.

19. Distribuirea prețului (art. 23). Actul de instrăinare (copia) se va afișa de judecătoria din oficiu la instanță și la primărie, fixându-se termen de distribuire a prețului, care termen nu va putea fi mai scurt de 20 zile dela data afișării și se vor cita prin scrisori recomandate creditorii arătați în certificatul despre mențiuni.

Considerând că instanța este obligată să țină seama de rangul (ipoteca și privilegiul) fiecărei creanțe, credem că va avea să citeze și pe toți creditorii ipotecari, indiferent că au făcut sau nu mențiune. Las' că creditorii exceptați nici nu sunt în drept a cere facerea mențiunilor! În tot cazul cumpărătorul va avea interesul să fie citați și creditorii privilegiați și ipotecari chiar dacă n'au făcut mențiuni, pentru că această distribuție a prețului la o vânzare voluntară n'are efectul unei serieri șinute în urma unei vânzări silite (licitație) și deci creditorul ipotecar va putea urmări ipoteca neplătită în orice mână s'ar găsi imobilul, ca și în cazul unei vânzări voluntare conform dreptului comun. Situația este identică ca și în cazul art. 27. Ori art. 27 alineat 13 din regulament este conform susținerilor noastre de mai sus, anume că vânzarea făcută conform acestui articol nu liberează imobilul de ipotecile și privilegiile existente, decât până la concurența sumei încasate de creditorii respectivi, ipotecari sau privilegiați.

Deci creditorul nici nu va putea fi obligat să elibereze permis de radiere, nici chiar de radiere parțială numai dacă i se achită întreaga creanță redusă prin lege și asigurată prin ipotecă legal constituită înainte de 7 Aprilie 1934.

Orice alt creditor va putea interveni oricând până la încheierea definitivă a tabloului de distribuire a preșului. (Aceasta este rațiunea afișării).

Instanța va distribui preșul creditorilor care au titlu executoriu sau recunoșcuți de debitorii știind seamă de rangul creanței. În lipsă de rang asigurat prin ipotecă, privilegiu, preșul se va distribui proporțional cu suma fiecărei creanțe. Pentru creanțele litigioase, dacă judecătorul apreciază seriozitatea creanței, va aloca provizoriu sumele convenite creditorilor contestați și fără titlu executoriu. (Pentru acest motiv este bine că creditorii contestați de pe acum să inactioneze pe debitorii lor pentru a obține titlu executoriu). Aceste sume vor rămâne depuse până la obținerea titlului executoriu. Credem că judecătorul care face distribuția va putea fixa un termen preclusiv, în care să fie obligat creditorul contestat să înainteze acțiunea pentru obținerea titlului executoriu, ca astfel să fie evitată șicanarea debitorului și mai ales a celorlalți creditori necontestați, dar a căror creanțe reduse prin lege nu au fost pe deplin achitate.

Judecătoria va hotărî în prima și ultima instanță de fond, fiind hotărârea judecătorei susceptibilă de recurs în casare la tribunal în termenul (30 zile) formele și motivele arătate în legea de organizare a Înaltei Curți de Casație (dreptul comun).

Judecătoria competentă pentru distribuție va fi judecătoria dela sediul imobilului vândut, noi credem că secția de cartea funduară.

În caz de vânzare în rate, suma plătită la facerea actului nu poate fi inferioară jumătății preșului convenit, iar termenul pentru rest nu poate fi mai lung de doi ani dela facerea actului. Restul de preș va fi considerat de delegat în mod irrevocabil tuturor creditorilor, cari au figurat în tabloul de distribuție. Acțiunea creditorilor pentru reclamarea ratelor este indivizibilă, iar suma obținută prin executarea cumpărătorului se va depune în vederea repartitiei conform tabloului de distribuție. Credem deci, această acțiune va putea fi înaintată și numai de unul dintre creditori, nu trebuie să fie înaintată de toți creditorii, dar va fi intentată în folosul tuturor creditorilor din tabloul de distribuție. Dar odată înaintată această acțiune de un creditor nu se va putea înainta altă acțiune de un alt creditor, ci toți creditorii din tabloul de distribuție vor fi în drept să intervină ori când în judecarea unei asemenea acțiuni intentate deja de unul dintre ei.

Distribuția preșului se va putea face numai după 7 Iulie 1934, iar vânzările și constituțiile de drepturi reale asupra imobilelor debitorilor cărora s'au făcut mențiunile prevăzute de art. 22, făcute fără respectarea dispozițiilor art. 23 și 24 sunt inopozabile creditorilor chiar și chirografarilor.

Legea prevede inopozibilitatea vânzării și constituirii drepturilor reale făcute în intervalul dela data depunerii legii și până la 7 Aprilie 1934

(data promulgării legii) asupra imobilelor intrând în prevederile art. 22, dacă s'au făcut mențiuni de creditori până la 7 Iulie 1934. Noi credem că aceasta dispoziție — de altcum cazuri foarte rari — este contrară art. 17 din Constituție, pentru că dreptul de proprietate câștigat definitiv conform legilor în vigoare la data achiziționării este definitiv și numai prin violarea dreptului de proprietate — ceea ce nu admite art. 17 din Constituție, — s'ar putea reveni.

20. *Radierea mențiunilor* (art. 23, ultimele trei alineate). Debitorul care a plătit toate datoritiile sale va putea cere radierea mențiunilor din registrul debitorilor dela notarul comunal, înaintând cererea la judecătoria domiciliului său, la care cerere va anexa certificatul dela notariatul comunal. Cererea (copia) se va afișa la judecătoria și primărie și se vor cita toți creditorii menționați în certificat prin scrisori recomandate pe un termen ce nu poate fi mai scurt de 15 zile dela data afișării. Neprezentarea creditorilor citați în ordine și cărora s'a arătat obiectul citației respective a cererii, credem că dacă nici nu înseamnă recunoașterea achitării creanței, înseamnă însă că creditorul absent nu se opune la radierea mențiunii. Deci creditorul care nu vrea sau nu poate să se prezinte personal sau prin mandatar la termenul fixat și creanța sa nu este achitată va trimite o declarație (intimpinare) în scris, arătând că creanța sa nu este achitată.

În acest caz debitorul va avea să dovedească, conform dispozițiilor dreptului comun, achitarea creanței. Deci în ipoteză că creditorul are titlu executor și creditorul neagă achitarea, debitorul va avea să dovedească achitarea prin hotărâre obținută prin procedura art. 28 și 30 din legea exec. LX: 1881 (modificate prin novela exec. din 1912 art. 38 și 39) Chiar și în lipsa unui titlu executor debitorul va avea să dovedească achitarea datoritiilor în cazul că creditorul neagă această achitare.

Radierea se va ordona de judecător prin o încheiere supusă recursului la tribunal, în termen de 10 zile dela pronunțare, iar pentru cei absenți în 10 zile dela comunicare. Aceasta încheiere este executorie numai după respingerea recursului sau expirarea termenului de recurs.

21. Creditorul va putea dovedi chiar și după întabularea dreptului de proprietate cu toate mijloacele printr'o acțiune de drept comun, că preșul arătat în actul de vânzare este inferior preșului adevărat, cerând obligarea solidară a vânzătorului și cumpărătorului să depună diferența constatată. Vânzătorul dovedit că a încheiat asemenea acte va pierde de drept toate beneficiile legii inclusiv și reducerea datoriei (Art. 25).

22. *Mențiunea în cărțile funduare* a declarațiilor de asanare făcute de debitori agricoli și urbani se va putea cere de orice creditor până la 7 Iulie 1934 cel mai târziu printr'o cerere la care se va atașa un certificat eliberat de instanța unde s'a făcut declarația de asanare, arătându-se numărul cărților funduare (este bine dacă se arată și numerele topografice) în care sunt cuprinse imobilele debitorului. Cererea va avea semnătură legalizată. Mențiunile făcute de un creditor profită tuturor celorlalți creditori (Art. 26).

În ce privește legalizarea semnăturii facem trimitere la cele arătate în comentarea art. 22. De asemenea, în ce privește dispoziția regulamentului că facerea mențiunii echivalează cu recunoașterea aptitudinii debitorului de a beneficia de lege, trimitem la cele dezvoltate în comentarea art. 22.

Noi credem că aceste mențiuni se vor nota atât la foata B, cât și la foata C a cărții funduare, pentru că un asemenea imobil nu mai poate fi înstrăinat sau grevat decât dacă mențiunea e radiată sau dacă înstrăinarea ori grevarea este autorizată conform dispozițiilor art. 27.

(Va urma).

Situația.

Anul acesta avem un rod imbelșugat de tot soiul de fructe.

Ziarele au anunțat în legătură cu această recoltă bogată preocuparea Ministerului de Agricultură pentru valorificarea și industrializarea fructelor.

Este vorba de împărțirea mărfurilor pe calități și împachetarea lor în ambalaje tip.

Este vorba de înființarea a circa 100 de cuptoare de uscat fructe și de noi fabrici pentru marmeladă etc.

Toate acestea în mare parte pe cheltuiala Ministerului.

Anunțuri din acestea se dau zilnic în presă, fără a se vedea și înlăptuirea planurilor anunțate. Organe remunerat bine sunt destule prin Ministere, cari poartă grija culturii fructelor. La ce ne servesc însă nouă, cărora ne este acru și sufletul de pe urma fructelor ce se desfac pe piața Bucureștilor.

Piața noastră este plină cu tot felul de fructe, toate însă în stare crudă. Rar și se găsește o fructă bine coaptă, iar dacă o găsești prețul ei este dublu, deci este marfă pentru barosani. Sărăcimea trebuie să mănânce gunoiul.

Cu oprirea acestor otrăvuri de pe piață nu se ocupă nici Ministerul Agriculturii și nici cel al Sănătății.

*

În bursă săptămâna trecută a fost săptămâna baissistilor, iar săptămâna aceasta prin surprindere a fost săptămâna haussistilor. Schimbarea în sus a venit prin surprindere întâi la Reșița, și apoi pe întreaga linie. Urcarea a fost de cca 10%.

Joi, adică ultima zi de bursă a săptămânei deși a avut ceva cumpărători a dat totuși semne de slăbiciune.

Haussa acestor zile a constat în bună parte din cumpărări pentru acoperiri. Baissisti s'au speriat de svonorile lansate de dl Primministru că Skoda va face combinație cu Reșița și că vom da Petrol Franței pentru muniții.

Cel mai bun semn al slăbiciunii bursei este faptul, că târgul liber, care de aproape 2 ani a activat continuu iarna-vara de vreo 10 zile este inexistent.

Acțiunile deși au avut câteva zile bune, este mare întrebare dacă-și vor putea menține cursurile.

Rentele sunt vioaie. Se fac șmecherii cu Rta Stabilizării. Tranșa Americană al cărei cupon este plătit în Dolari la cursul zilei reprezintă cursul oficial de 40%. Celelalte tranșe al căror cupon este plătit în Dolari la cursul stabilizării au prețuri deosebite. Cea mai scumpă este cea elvețiană la 58%, cea franceză la 48^{1/2}%. Tranșa italiană, germană 44%, tranșa belgiană 43%.

De pe urma acestor fel de operațiuni trăesc și prosperează o mulțime de casse de schimb.

Pe piața aurului și valutilor slăbiciune. Oferta este mai mare ca cererea.

Cursurile cu mici abateri în jos sunt staționare. Cei mai slabi sunt francii francezi.

*

Ancheta parlamentară sau mai bine zis scandalul Skoda continue cu îndârjire și pe zi ce trece lumea este tot mai nedumerită asupra adevăratului scop urmărit.

A început cu o descindere fiscală și ca aproape în toate ocaziunile s'a dovedit că descinderea făcută cu multă muzică a fost neserioasă și fără efectul dorit.

S'a dovedit că contractul a fost anulat pentru că nu satisfăcea anumite interese și că statul nu a fost păgubit bănește.

Cu toate acestea sub anumite pretexte reprezentantul Skodei a fost lovit cu cea mai grea pedeapsă posibilă.

Urmând a se pune mâna pe Palealibus care a încasat câteva milioane, se cheltuiesc din casseria statului milioane grele cu întreținerea comisiei de anchetă, se torturează zilnic o sumedenie de oameni și se insistă zile de-arândul asupra unor chestiuni, cari nu au nici o legătură cu comanda Skoda.

Felul cum comisia anchetează și cum anchetații răspund este dovada cea mai bună, că lucrările nu sunt la înălțimea chemării lor.

București.

REMIZIER.

Banca „Victoria“, societate anonimă, Arad.

Convocare.

Domnii acționari ai Băncii Victoria, Societate Anonimă Arad, în temeiul art. 66 din statutele societății, sunt convocați în

Adunare generală extraordinară,

pentru ziua de 15 August 1934, ora 11 a. m., la sediul societății din Arad, spre a delibera și a hotărî asupra următoarei

ORDINE DE ZI:

1. *Imputernicirea Consiliului de administrație ca să uzeze de toate alternativele din art. 52 și următorii ale legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934;*
2. *Eventuale propuneri.*

Dacă în ziua de 15 August 1934 nu se întrunește numărul de acționari prevăzut de statute, adunarea generală extraordinară se amână și se convoacă prin prezenta, în conformitate cu art. 68 din statute, pe ziua de 25 August 1934, la aceeași oră și cu aceeași ordine de zi, când va lucra oricare va fi numărul acționarilor prezenți sau reprezentați.

Pentru a putea lua parte la adunarea generală domnii acționari, în conformitate cu art. 57 din statute, trebuie să depună acțiunile ce posedă, la cassa sediului central sau la cassa sucursalelor din Timișoara și Oradea, și a agențiilor din Chișineu-Criș, Radna, Buteni, Șria, Beiuș, Salonta, până cel mai târziu în ziua de 10 August 1934 în schimbul cărora vor primi un bilet de intrare la adunare.

Depunerea acțiunilor se poate face și la băncile „Albina“ Sibiu, „Albina“ Sucursala București și „Albina“ Sucursala Cluj.

În temeiul art. 12 din statute acțiunile prioritare sunt blocate pe timp de 5 ani, și depuse pentru acest restimp la Banca Națională a României și potrivit art. 57, se consideră ca depuse pentru adunarea generală pe tot timpul blocării lor.

Acționarii prioritari vor primi biletul de intrare în ziua și înainte de începerea adunării.

Arad, 23 Iulie 1934.

Consiliul de administrație.

A apărut:

Legea și Regulamentul

pentru

Lichidarea datoriilor agricole și urbane

în lumina

Dreptului comun din Transilvania

Comentată de: Dr. Mihai Veliciu,

Directorul contenciosului Băncii „Albina“ Sibiu.

Prețul Lei 100.—

Se poate comanda la: **Tipografia „DACIA TRAIANĂ“**, Sibiu, sau la **„SOLIDARITATEA“**, Sibiu, Str. Disarlon Roman Nr. 1—3, contra ramburs sau trimițând anticipativ costul broșurii de **Lei 100.—**, plus spesele de porto de **Lei 10.—**

„ECONOMUL“

instituit de credit și economii, societate anonimă în CLUJ.

CONVOCARE.

În conformitate cu articolul 17 din statute, acționarii băncii „ECONOMUL“, instituit de credit și economii, societate anonimă, sunt convocați la

Adunarea generală extraordinară,

care se va ține *Joi, în 2 August 1934, ora 10 a. m.*, în localul Băncii din Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 26.

ORDINEA DE ZI:

1. *Deschiderea și constituirea adunării generale extraordinare;*
2. *Raportul Consiliului de administrație asupra situației creată prin Legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934;*
3. *Hotărîre asupra măsurilor de luat în legătură cu aplicarea acestei legi;*
4. *Eventuale propuneri în cadrul statulelor.*

Acționarii cari doresc să participe la adunarea generală, sunt rugați să și depună acțiunile împreună cu plenipotențele, cu 3 zile înainte de adunarea generală extraordinară, la cassa institutului, sau la ori care instituit membru la „Solidaritatea“, precum și la capitulurile bisericesti.

Cluj, la 21 Iulie 1934.

Consiliul de administrație.